

липсват каквито и да сж сведения какъ се е развивала търговията съ кожи между Турция и Генуа презъ 17 в. Въ генуезкия държавенъ архивъ не е запазено абсолютно нито едно търговско писмо за единъ периодъ отъ цѣли сто години (1566—1666). Писмата, които сж запазени отъ времето следъ 1666 год. засѣгатъ само голѣмата генуезка търговия съ Мала-Азия, островитѣ въ Срѣдиземно море и голѣмитѣ западно-европейски държави. Ако презъ това време сж се изнасяли български кожи, това е ставало чрезъ посредници, които имали своитѣ фактории въ по-голѣмитѣ градове на Балканския полуостровъ.

Б. Износъ на вълна.

Второ мѣсто между стокитѣ които изнасяли дубровчанитѣ отъ българскитѣ земи е заемала вълната. Кожи и вълна сж двата главни износни артикули на единъ народъ съ развито скотовъдно стопанство. Затова още най-старитѣ паметници ни даватъ сведения за този износъ. Въ дубровнишкитѣ документи се среща названието *lana*. Понѣкога е дадено е и името на селището и областта отгдето се изнасяла вълната. Така въ търговската книга на Бенедето Рести сж споменати изпратени за Дубровникъ *lana di Slatiza*, *lana di Dobrucca* и др.

Най-раннитѣ извори, които говорятъ за износъ на вълна отъ българскитѣ земи, сж отъ 16 в. Още първитѣ известия ни даватъ основание да предполагаме, че тази търговия била сжщо тъй стабилизирана, съ установени пазари, както търговията съ кожи. Износътъ на вълна съвсемъ не билъ случаенъ. Вжтре въ страната се оформили нѣколко центрове, гдето се складираа вълна за износъ. Още къмъ средата на 16 в. е имало редовни експортъори на вълна отъ Турция. Въ доклада на венецианския посланикъ въ Цариградъ Марино Кавало се установява, че къмъ 1550 г. отъ Турция се изнасяло само за Венеция всѣка година за около 230,000 дукати вълна, кожи, кордовани и др.¹⁾ Изглежда, че Венеция е била въ продължение на вѣкове главенъ пазаръ за вълна. Както въ споменатия документъ този артикулъ е поставенъ на първо мѣсто, тъй и отъ други извори въ дубровнишкия архивъ се потвърждава, че Венеция заемала видно мѣсто въ износа на вълна за дубровнишкитѣ търговци.

Отъ 90-тѣхъ години на 16 в. сж запазени по подробни сведения за износъ на вълна отъ българскитѣ земи. Въ търговската книга на Рести сж споменати нѣколко вида и качества вълна: обикновена вълна (*lana di Dobrucca*, *lana di Slatiza*) пречистена, прана вълна — *lana lavata*. Среща се и фино качество стригана и пречистена вълна — *lana tosata fina*, както и съвсемъ нечиста — *lana bruta*.

Софийскиятъ търговецъ Рести изнасялъ вълна за Дубровникъ още преди 1589 год. Въ края на 1590 год. той изпратилъ въ родния си градъ чрезъ Марино ди Рести за 10,013 аспри вълна²⁾. По сжщото

¹⁾ „... e di la (Constantinopoli) da 230 milla in lana, salami, cuori, cordovani... Relazione del... Marino Cavalli retornato Ambasciatore del gran Turco...“ Архивъ Vitt. Emanuele, Римъ. Fondo Gesuit, № 402. fol. 232 v°.

²⁾ Resti, f. 5.